

AGRÁRMINISZTÉRIUM

Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv és hazai végrehajtás első módosításának tartalma

Mezőgazdaságért és Vidékfejlesztésért
Felelős Államtitkárság
Agrárminisztérium

2024.02.13.

KAP hazai végrehajtás első módosításának tartalma

1. **Feltételeesség** változása a HMK4, 6, 8, és kis vizes élőhelyek és a gyomosodás szabályainál
2. **Új zöldség-gyümölcs és borászati ágazati beavatkozások**
3. **Agro-ökológiai Program (AÖP)** gyakorlatok bővítése és új szankciórendszer kialakítása
4. **Termeléshez kötött támogatások (CIS)** egyes beavatkozásainak részletszabályai
5. **Fiatalgazda területalapú (CIS-YF)** támogatásnál életkor vizsgálatának változása
6. **Átmeneti Nemzeti Támogatások (ÁNT)** változásai
7. **Agrárkár-enyhítési Alappal** kapcsolatos új kockázatkezelési beavatkozás létrehozása
8. **Új állatjóléti beavatkozás** a hús hasznosítású szarvasmarhák esetében és a **Génmegőrzési beavatkozás** kiegészítése
9. **Szaktanácsadási beavatkozás** módosításai
10. **Erdőgazdálkodási beavatkozások** módosításai
11. **LEADER beavatkozás** módosításai
12. **Pénzügyi és indikátor értékek:** a forrásallokáció és az indikátorok aktualizálása
13. **Ellenőrzés változása** Területi Monitoring Rendszer (TMR)

KAP hazai végrehajtás első módosításának tartalma:

1. Feltételeesség (I-II. pillér) 1.

AGRÁRMINISZTERIUM

- **Összes területalapú támogatás** előfeltételévé váltak 2023-ban a gazdálkodási követelmények (**JFGK: 11 db**) és a helyes mezőgazdasági és környezeti állapot (**HMKÁ: 9 db**) elvárások.
- **Változó JFGK-elemek 2024-ben:**
  - Foszfátok diffúz szennyezése elleni intézkedések (JFGK1)
- **Változó HMKÁ-elemek 2024-ben**
  - Felszíni vizek diffúz szennyezésének elkerülése (HMKÁ4)
  - Talajvédelem erózió ellen „12% lejtős” (HMKÁ5)
  - Talajvédelem minimális talajborítással (HMKÁ6)
  - Kötelező vetésforgó (HMKÁ7)
  - Nem termelő területek (HMKÁ8) – **derogáció 2024-ben**

KAP hazai végrehajtás első módosításának tartalma:

1. Feltételelesség (I-II. pillér) 2.

AGRÁRMINISZTERIUM

HMKÁ4:

- A műtrágya, szervestrágya és növényvédőszer mellett a **talaj- és növénykondicionáló** szerek parti sávban történő alkalmazásának tilalma.

HMKÁ 5:

- Erózió szempontjából kockázatos kapásnövényekhez **fajlista** készült. Kukorica, napraforgó, dohány, cukorrépa, takarmányrépa, burgonya, csicsóka, édesburgonya.

HMKÁ6:

- A minimális talajborítás fenntartását **másodvetéssel is** lehet teljesíteni, ez az eredeti szándék egyértelműbb megfogalmazása.
- A kötelező talajtakarás minimális (legérzékenyebb) **időszakának** pontosítása, azaz július 15-től szeptember 30-ig. Ez fekete parlagra is vonatkozik!
- A talaj-takarásos, talajtakarás nélküli (fekete) **parlag** és a zöldugar **fogalmainak** tisztázása.
- Sekély és direktvetés **tarlóhántás fogalmának** tisztázása.

KAP hazai végrehajtás első módosításának tartalma:

1. Feltételelesség (I-II. pillér) 3.

AGRÁRMINISZTERIUM

HMKÁ7:

- A vetésforgó szántóterületeken HMKÁ 7. szabályai között a "**keverék**" pontosítása, aminek következtében bővül az elfogadható keverékek listája.
- Méhlegelő és „**vadvirágos keverék**” fogalmak tisztázása, fajlistákkal.

HMKÁ8:

- Nem termelő elemek fenntartása előírásnál a HMKÁ 8. szabályainak egyszerűsítése azzal, hogy **ökológiai határsáv** néven egyesítésre kerül a táblaszegély és a fás-cserjés sáv, valamint a **magányosan álló fa** elszámolható területének pontosítása.
- A **fa- és bokorkivágási tilalomra** irányuló szabály pontosítása egy uniós audit okán („Mezőgazdasági táblán, nem mezőgazdasági célú fát, bokrot és sövényt március 1. és augusztus 31. között tilos kivágni, metszeni vagy egyéb módon csonkítani.”).
- **Kis vizes élőhely** lehatárolásra kerül és támogathatóvá válik nem csak szántóterületen, hanem **gyepen is**.

KAP hazai végrehajtás első módosításának tartalma:

1. Feltételelesség (I-II. pillér) 4.

AGRÁRMINISZTERIUM

JFGK és HMKÁ ellenőrzésre:

- **Egyszerűsített ellenőrzés** bevezetése: az 5 hektár alatti területű, legfeljebb háztartási igényű állatállománnyal rendelkezőknél csak a HMKÁ előírásokat ellenőrzik, JFGK-t nem.

JFGK 1:

- Erózióveszélyeztetett területekre és a diffúz foszfátszennyezésre vonatkozó **szabályok** egyértelművé tétele.

Gyep és ültetvények újratelepítése:

- Gyep és ültetvények **újratelepítése** jan. 1-márc. 31 vagy okt. 1.-dec 31 között lehetséges annak érdekében, hogy a terület besorolása ne változzon meg.

Másodvetés:

- Bejelentése és betakarításának szabálya **egyszerűsödött**.
- Elvetésének legkésőbbi **időpontja** okt. 31-ről nov. 30-ra került meghosszabbításra.
- **Tarlóállapotban** formájában való jelenléte is elfogadható lesz.

KAP hazai végrehajtás első módosításának tartalma: 2. Ágazati beavatkozásokban (I. pillér) 1.

AGRÁRMINISZTERIUM

Zöldség-gyümölcs ágazati beavatkozások változásai:

- Új beavatkozás a **személyre szabott tanácsadás** más termelői szervezeteknek és termelői szervezet-társulásoknak vagy egyéni termelőknek. A termelői szervezetek személyre szabott tanácsadás keretében a még nem tag termelők részére bemutathatják a termelői szervezetek működéséből fakadó előnyöket. Az új beavatkozás a **piaci zavarok megelőzését és kezelését szolgáló eszközök bemutatását** szolgálja, ezért forrása a piaci támogatások keretén belül biztosított.

Méhészeti ágazati beavatkozások változásai:

- A méhegészségügyi védekezés költségei esetében forrásemelés történt.

KAP hazai végrehajtás első módosításának tartalma:

2. Ágazati beavatkozásokban (I. pillér) 2.

Borászati termékek előállítására irányuló innovatív folyamatok és technológiák kifejlesztését, ágazati digitalizációt célzó fejlesztések ösztönzése.

- A beavatkozáson keresztüli támogatás célja többek között:
  - új technológiák kifejlesztése alkoholcsökkentett és alkoholmentesített borászati termékek előállításához,
  - a borászati ágazatban új, környezetbarát csomagolás használatával kapcsolatos kutatások elősegítése,
  - a magyar borágazatban még nem használatos új technológiai és informatikai megoldások kifejlesztése és alkalmazása.
- Támogatásra jogosultak: bortermelők, egyetemek, kutatóintézetek, illetve az általuk létrehozott konzorciumok.
- Támogatási intenzitás: 50%.
- Keretösszeg 2024-2027.: 1,5 millió euró.

KAP hazai végrehajtás első módosításának tartalma:

3. Agro-ökológiai Programban (AÖP, I. pillér) 1.

AGRÁRMINISZTERIUM

Sávos szankciórendszer bevezetése a teljes AÖP-támogatás elvesztése helyett:

- A mezőgazdasági termelő minden földhasználati kategóriában teljesíti az összes választott gyakorlatot - 100%-os kifizetés.
- A mezőgazdasági termelő csak egy földhasználati kategóriában nem teljesíti a választott gyakorlatokat, de a gazdaság teljes területének legalább 70%-án teljesíti - 50%-os kifizetés.
- A mezőgazdasági termelő csak egy földhasználati kategóriában nem teljesíti a gyakorlatokat, de a gazdaság teljes területének legalább 50%-án teljesíti - 30%-os kifizetés.
- A gazdálkodó nem teljesíti a választott gyakorlatokat egynél több földhasználati kategóriában vagy a gazdaság teljes területének több mint 50%-án - NINCS kifizetés.

A fenti sávos szankciórendszer bevezetésére **már a 2023. évben kérelmezett AÖP támogatás** esetében is lehetőség lesz.

KAP hazai végrehajtás első módosításának tartalma:

3. Agro-ökológiai Programban (AÖP, I. pillér) 2.

AGRÁRMINISZTERIUM

Szántóterületeken választható gyakorlatok változásai:

- Talajtakarásos gyakorlathoz **fajlista melléklet** készül.
- Táblaméret korlátozásra irányuló gyakorlatban az ugyanazon növény termesztésére használt szomszédos táblák között 3 méterről 2 méterre csökken az **elválasztósáv minimális szélessége**.
- Karbamidos gyakorlat keretében a folyékony készítmény bedolgozás nélkül is kijuttatható ureáz-gátló inhibitor alkalmazása esetén (pl. fejtrágyaként). Az **inhibitorok** listája IH-közleményben kerül közzétételre.
- **Mikrobiológiai készítmények és kondicionálók kijuttatására irányuló gyakorlat** keretében bevezetésre kerül egy egységes 50 méteres biztonsági sáv, amit a beadófelületen is látni lehet majd. A sáv területe nem haladhatja meg a tábla területének 15%-át.
- Forgatás nélküli művelésre irányuló gyakorlatban is juttatható ki folyékony karbamid, ha a bedolgozás nélküli, inhibitoros technológiával történik.

KAP hazai végrehajtás első módosításának tartalma:

3. Agro-ökológiai Programban (AÖP, I. pillér) 3.

AGRÁRMINISZTERIUM

Gyepterületen választható gyakorlatok változásai:

- **Új gyakorlatok** a kaszálást követően min. 10 cm-es tarlómagasság meghagyása (1 pont) és a Gyepterületek legalább 50%-ának legeltetése őshonos haszonállat-fajtaival (1 pont).
- **Módosuló gyakorlat** a gyepterületek kaszálása során az alternáló kasza mellett hátsó felfüggesztésű, illetve vontatott, szársértő nélküli kasza használata.
- Kizárólag nem Natura 2000 gyepterületen választható gyakorlat a **gyepterületek megőrzése tábla helyett üzemi szinten** az előző évi gyepterületekhez viszonyítva parcella szintű megőrzéssel, míg az ideiglenes gyepek elhelyezkedése változhat.
- A pásztoroló vagy legeltetési gazdálkodás esetében elhagyható a legeltetési terv.
- A tájképi elem területén nem kell teljesíteni a választott gyakorlatot.
- Ha Natura2000 vagy AKG szabályokat is be kell tartani (pl. kaszátlan sáv hagyása), akkor az AÖP gyakorlat teljesítését ennek figyelembevétel kell megítélni.

KAP hazai végrehajtás első módosításának tartalma:

3. Agro-ökológiai Programban (AÖP, I. pillér) 4.

AGRÁRMINISZTERIUM

Gyepterületen választható gyakorlatok pontosításai:

- **Pásztoroló vagy szakaszos legeltetésre** irányuló gyakorlat teljesítésébe bevont táblák mindegyikének legeltetési hasznosításúnak kell lennie a tárgyévben, valamint területének legfeljebb 30 százalékát foglalhatja el tájképi elem.
- Pásztoroló vagy szakaszos legeltetésre irányuló gyakorlatban figyelembe vehető a **bivaly** is.
- Pásztoroló vagy szakaszos legeltetésre irányuló gyakorlatban figyelembe vehető a **tejelő szarvasmarha** is. Viszont amennyiben a mezőgazdasági termelő részt vesz a tejágazat szerkezetátalakítását kísérő állatjóléti támogatási intézkedésben, úgy az intézkedésben támogatható szarvasmarha fajták egyedei az AÖP-ben nem vehetők figyelembe a legeltethető állatállomány megállapítása során.

KAP hazai végrehajtás első módosításának tartalma:

3. Agro-ökológiai Programban (AÖP, I. pillér) 5.

AGRÁRMINISZTERIUM

Ültetvényekben választható gyakorlatok változása:

- Lehetővé válik egyes speciális ültetvények (**rövid vágásfordulójú sarjaztatásos energiaültetvények, ipari faültetvények** és bizonyos energianád-ültetvények) részvétele.
- Biológiai ágens alkalmazása gyakorlat kiegészítésre kerül a **feromonos légtérelítéssel**.
- **Méhbarát növényvédelemre** irányuló, valamint a sorköztakarásra irányuló gyakorlatok nem választhatók szőlőalany törzs ültetvény, szőlőoltvány iskola és gyümölcsfa-iskola hasznosítási kódú kultúra esetén.
- **Karbamidos gyakorlat** keretében a folyékony készítmény bedolgozás nélkül is kijuttatható, ha ureáz-gátló **inhibitor** alkalmaznak. Az inhibitorok listája IH közleményben kerül közzétételre.
- **Mikrobiológiai készítmények és kondicionálók** gyakorlatnál bevezetésre kerül egy egységes 50 méteres biztonsági sáv, maximum tábla 15%-ig, ez látszani fog a beadófelületen.
- Az egyéves növényekkel történő sorköztakarásra irányuló gyakorlathoz lesz fajlista melléklet.

KAP hazai végrehajtás első módosításának tartalma:

4. Termeléshez kötött támogatások (CIS, I. pillér)

GRÁRMINISZTERIUM

Állattenyésztési jogcímek esetében a szaporítási események bejelentésének határideje tárgyév december 31-ről tárgyévet követő év január 15-re módosul.

Anyajuh támogatás (CIS):

- Kivezetésre kerül a kieséspótlás intézménye.
- A birtokon tartási időszak korábban, április 1-jén kezdődik és engedélyezett a tenyészállat kiállításra történő kiszállítás, az nem számít tartási kötelezettség megszegésének.

Anyatehéntartás támogatás (CIS):

- 3 egyed alatt az ellési arányt és üszőarányt nem kell betartani.
- Hármás-mentességi igazolást a kormányhivatal 60 helyett 30 napon belül küldi meg a MÁK-nak.

Intenzív és extenzív gyümölcs (CIS) borítékban egyaránt támogatható lesz a húsos som.

Édeskömény esetében is minősített szaporítóanyag használata kerül előírásra, valamint ugyanazon minősített szaporítóanyag nem 7 évig, hanem csak 3 évig fogadható majd el.

KAP hazai végrehajtás első módosításának tartalma: 5 és 6. ÁNT és Fiatalgazda támogatások (I. pillér)

- A termeléshez kötött **anyajuh** és a kedvezőtlen adottságú területeken nyújtandó anyajuh-támogatás ÁNT jogcímek megszűnnek, az ágazat támogatási szintjének fenntartása érdekében megemelésre kerül a KAP ST-n kívüli **tenyészkos beállítási** támogatás összege (anyajuh birtokon tartási időszak előrehozásának szakmai következménye).
- A **dohány** történelmi bázis jogosultságok frissítésre kerülnek a 2018-as termőterület alapján.
- A **fiatal mezőgazdasági termelők** esetében az életkorra vonatkozó kritériumot az egységes kérelem szankciómentes benyújtására nyitva álló időszak utolsó napján kell vizsgálni.

KAP hazai végrehajtás első módosításának tartalma:

7. Mezőgazdasági kockázatkezelésben (II. pillér)

Új beavatkozás a Agrár-kárenyhítési Kockázatkezelési Alap létrehozása:

- A Mezőgazdasági Kockázatkezelési Rendszer I. pillére, azaz a Kárenyhítési Alap 2012 óta, nemzeti költségvetési és termelői befizetésekkel kilenc időjárási kockázat (aszály, téli-, tavaszi- és őszi fagy, mezőgazdasági árvíz, belvíz, felhőszakadás, vihar és jégverés) által kiváltott **hozamcsökkenés részbeni ellentételezésére** nyújt fedezetet.
- Az elmúlt évek káreseményei, de különösen a 2022-es év szélsőséges aszálya miatt indokoltá vált **az uniós források bevonása**.
- A létrejövő Agrár-kárenyhítési Kockázatkezelési Alapnak 3 fő pénzügyi forrása lesz: **30%-ban a tagsággal rendelkezők termelők hozzájárulása és 70%-ban KAP források bevonása, ez utóbbin belül 30%-ban a kiegészítő nemzeti költségvetési finanszírozással**.
- Tekintettel az Alap létrehozásával járó jogi és technikai feltételek kialakításának jelentős időigényére, működése ebben a formában a 2025-ös uniós pénzügyi évtől lehetséges.

KAP hazai végrehajtás első módosításának tartalma: 8. Állatjólétben és génmegőrzésben (II. pillér)

Hús hasznosítású szarvasmarha állatjóléti támogatás bevezetése:

- Az állatok külső paraziták elleni védekezését, láb- és csülökápolást, intenzívebb gondozói felügyeletet, és takarmányozásra vonatkozó kötelezettségvállalásokat tartalmazza.

Génmegőrzés beavatkozásainak módosítása:

- Az „in situ” (helyben), „ex situ” (eltérő helyen), valamint az „in vitro” (gyűjteményben) beavatkozások esetében rendelkezni kell jóváhagyott tenyésztési programmal.
- Lehetővé válik, hogy a fajtarekonstrukció alatt álló fajok is támogathatók legyenek.
- Az „ex situ” beavatkozáshoz kapcsolódó speciális tanácsadás is támogatott lesz.
- Az „in situ” növényi génmegőrzés esetében a korábbi négyzetméter helyett hektárban egységesítésre kerültek a mértékegységek.

KAP hazai végrehajtás első módosításának tartalma:

9. Erdészeti beavatkozásokban (II. pillér)

- **Erdőtelepítési beavatkozás** módosításával lehetővé válik az ipari célú nemesnyár ültetvények, valamint az őshonos ritka elegyfajok telepítésének hektáronkénti egységkötségeinek a VP-ben meghatározott szintjének megőrzése.
- Az erdőtelepítés esetében minden célállomány típus esetében egységesen 12 évig jár majd a jövedelempótló támogatás a korábbi 5, 8 vagy 11 év helyett.
- **Erdészeti nem termelő beruházások** között új kiegészítő intézkedések támogatása kerül bevezetésre, mint a fedett szárnyék, itató és gémeskút.
- **Versenyképes erdőgazdálkodást** szolgáló beruházások (for-profit) esetében az erdei termelési potenciál mobilizálása okán a befejezett ápolás, tisztítás, törzsnevelés jellegű beavatkozás esetében a támogatási egységkötségek 50%-ról 65%-ra emelkednek.

KAP hazai végrehajtás első módosításának tartalma:

10. Tanácsadási beavatkozásokban (II. pillér)

- **Tanácsadási szolgáltatások beavatkozás** bővítése, mivel a korábbiakhoz képest sokkal összetettebbé vált az uniós agrártámogatási követelményeknek való megfelelés, így a kis- és közepes gazdálkodók számára kulcsfontosságú a falugazdász-hálózat megerősítése.
- **Adminisztratív tanácsadási** célterületre (új) kiírt kiemelt pályázat a feladatában és létszámában **200 fővel kibővített kamarai falugazdász** hálózat 2024 és 2028 évek közötti, gazdálkodók számára fontos feladatellátását finanszírozza a teljes 50 milliárd forintos forráskeret felhasználásával.
- Egyedi tudásátadási szolgáltatások célterületre kiírt (új) normál pályázat lehetővé teszi a **speciális szakterületeken** nyújtott szaktanácsadói tevékenység (növényorvosi, talajvédelmi, stb.) támogatását is, 25 milliárd forint forráskerettel és kamarai **akkreditációs és végrehajtási kontroll** mellett. Lehetőség szakmai és szakmaközi szervezeteknek is.
- A korábban tervezett **Tájékoztatási szolgáltatások** beavatkozás kivezetésre került.

KAP hazai végrehajtás első módosításának tartalma:

11. LEADER beavatkozásban (II. pillér)

LEADER beavatkozás több külön álló módosítás keretében változik:

- A támogatható terület kibővül a korábban nem támogatható **budapesti agglomeráció** azon településeivel, melyek megfelelnek a KAP ST-ben meghatározott „vidéki térség” fogalmának.
- Változik a korábban tervezett költség szerkezet: az új **Helyi Fejlesztési Stratégiák (HFS)** elkészítésének költségei a VP terhére kerülnek finanszírozásra, így a KAP ST-ben a korábban erre a célra elkülönített források átemelésre kerülnek a HFS-ek megvalósítását szolgáló forráskeretbe.
- Továbbá támogathatóvá válnak a **mezőgazdasági üzemek** beruházásai a LEADER programban, azzal a feltétellel, hogy az ilyen formában támogatott projektek esetén biztosítani kell a LEADER **hozzáadott érték** jelenlétét.

KAP hazai végrehajtás változása 2024. évben:

13. Területi Monitoring Rendszer (TMR), mobilGazda

Területi monitoring rendszer (TMR):

a) 2024-től minden területalapú intézkedés és megítélhető jogosultsági feltétel ellenőrzendő.

2025-től ami TMR-rel ellenőrizhető az műholdfelvétellel vagy **fényképpel** megítélhető.

b) **EK előzetes figyelmeztetések:** Vegetáló-nem vegetáló területek, Öntözött területek

- **EK alap ellenőrzések:** Nem támogatható terület, Inhomogenitás, Növényazonosítás, Túllegeltetés, Gyomosodás
- **EK új ellenőrzések:** Kaszálás azonosítás, Öntözés, Talajtakarás
- **EK új AÖP ellenőrzések:** Nem termelő területek – parlag, nitrogénmegkötő növények, másodvetés, Ültetvények talajtakarása, Forгатás nélküli talajművelés
- **EK új CIS ellenőrzés:** Szálas fehérjenövények
- **EK új II. pilléres ellenőrzések:** AKG és Natura erdő területén is

c) **Mobilgazda alkalmazás:**

- Új típusú **meghatalmazás** létrehozása, csak fényképkészítésre
- **Offline** ellenőrzések bővítése a fényképkészítés során

Köszönöm a figyelmüket!

